KOMISJA
EUROPEJSKA

WYSOKI PRZEDSTAWICIEL UNII
DO SPRAW ZAGRANICZNYCH I
POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA

Bruksela, dnia 2.5.2018
JOIN(2018) 9 final

ANNEX

ZAŁĄCZNIK

Wspólny wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie Unia Europejska ma zająć w ramach Rady Stowarzyszenia ustanowionej na mocy Układu eurośródziemnomorskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Tunezyjską, z drugiej strony, w odniesieniu do przyjęcia dokumentu „Wzmacnianie uprzywilejowanego partnerstwa UE–Tunezja: strategiczne priorytety na lata 2018-2020”

ZAŁĄCZNIK

Wzmacnianie uprzywilejowanego partnerstwa UE–Tunezja: priorytety strategiczne na lata 2018–2020.

1. Wprowadzenie

Zbliżając się do UE, Tunezja dokonała strategicznego wyboru, a rozwój dobrze prosperującej i stabilnej demokracji w Tunezji ma dla obu stron strategiczne znaczenie.

„Uprzywilejowane partnerstwo" między UE a Tunezją potwierdza szczególne i dynamiczne stosunki dwustronne, a także wspólne dążenie do umocnienia stosunków dwustronnych we wszystkich obszarach oraz dalszego zacieśniania związku między Tunezją a obszarem europejskim. Długoterminowym celem jest opracowanie ambitnego modelu przyszłych stosunków po 2020 r. w oparciu o osiągnięte postępy i pełne wykorzystanie możliwości zacieśniania stosunków, jakie zapewnia europejska polityka sąsiedztwa w latach 2018–2020.

W kontekście uprzywilejowanego partnerstwa Tunezja jest w pełni zaangażowana we wdrażanie reform niezbędnych do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz zapewnienie długoterminowych postępów w zakresie demokratycznych przemian. Zdając sobie sprawę ze skali tego wyzwania oraz trudności, z jakimi mierzy się Tunezja, Unia Europejska ponawia swoje zobowiązanie do wspierania jak najszybszego wdrażania tych reform.

Priorytety strategiczne opracowane w niniejszym dokumencie przekładają uprzywilejowane partnerstwo na praktyczne rozwiązania w okresie 2018–2020. Jednym z najważniejszych celów przyświecających obu stronom będzie tworzenie perspektyw dla młodych ludzi. Szczególny nacisk kładzie się na przyspieszenie reform społeczno-gospodarczych, w tym poprawę otoczenia biznesu oraz zawarcie pogłębionej i kompleksowej umowy o wolnym handlu (DCFTA). Kluczowe znaczenie będzie miała również konsolidacja demokratyczna, w szczególności skuteczne wdrożenie konstytucji z 2014 r., oraz dobre rządy. Obie strony zacieśnią współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa i zwalczania terroryzmu oraz w dziedzinie migracji i mobilności poprzez zakończenie negocjacji w sprawie ułatwień wizowych i readmisji, a także coraz czynniejszy udział Tunezji w programach unijnych. W parze z tymi działaniami idzie zintensyfikowanie dialogu politycznego na wysokim szczeblu i dialogu ze społeczeństwem obywatelskim, a także wyeksponowanie partnerstwa.

Priorytety te opierają się na pięcioletnim tunezyjskim planie rozwoju na lata 2016–2020[1] oraz wspólnym komunikacie „Wzmocnienie wsparcia UE dla Tunezji"[2].

---

[1] Plan ten opowiada się za nowym modelem rozwoju na rzecz zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i został opracowany w oparciu o pięć priorytetów: (i) dobre rządy, reforma administracji publicznej i walka z korupcją, (ii) przejście z gospodarki o niskich kosztach do strefy silnego rozwoju gospodarczego, (iii) rozwój społeczny i włączenie społeczne, (iv) realizacja ambicji regionalnych oraz (v) zielona gospodarka jako filar zrównoważonego rozwoju.

[2] Niniejszy wspólny komunikat Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisji Europejskiej, skierowany do Parlamentu Europejskiego i Rady (JOIN (2016)47 final z dnia 29 września 2016 r.) opiera się na

2. Strategiczne priorytety uprzywilejowanego partnerstwa między UE a Tunezją na lata 2018–2020

Partnerstwo na rzecz młodzieży

UE i Tunezja uważają, że poprawa perspektyw młodzieży na przyszłość stanowi zasadniczy cel, czego dowodem jest **„Partnerstwo UE–Tunezja na rzecz młodzieży”** zainicjowane przez prezydenta Tunezji i wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą, w dniu 1 grudnia 2016 r. W celu lepszego zaspokojenia potrzeb młodych Tunezyjczyków należy zapewnić większą spójność prowadzonych obecnie i planowanych działań. Na podstawie dialogu rozpoczętego w celu realizacji tego partnerstwa UE i Tunezja zobowiązały się do wzmocnienia działań na rzecz promowania **zatrudnienia** i zdolności do zatrudnienia młodzieży; **mobilności** oraz **zwiększenia udziału młodych ludzi w życiu publicznym i polityce**, w szczególności w inicjatywach lokalnych. Zdolność do zatrudnienia będzie wymagała reformy systemów kształcenia i szkolenia zawodowego, tworzenia bliższych powiązań między tymi systemami a sektorem prywatnym, a także promowania i wspierania innowacyjnych inicjatyw podejmowanych przez młodych ludzi, w szczególności w zakresie nowych technologii i kultury. Jednym z kluczowych elementów partnerstwa będzie wsparcie rozwoju **tunezyjskiej krajowej strategii na rzecz młodzieży**, a także wzmocnienie instytucji i organizacji działających na rzecz młodzieży.

W uzupełnieniu tego zaangażowania na rzecz młodzieży, obie strony będą pracować nad następującymi priorytetami strategicznymi:

2.1. Zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu rozwój społeczno-gospodarczy

Trwałość postępów politycznych zależy od tego, czy będą im towarzyszyć postępy gospodarcze o podobnej skali. Z uwagi na trudną sytuację społeczno-gospodarczą Tunezji, m.in. wysoką stopę bezrobocia osób młodych (w szczególności młodych absolwentów) oraz znaczne nierówności regionalne i społeczne, jednym z głównych celów będzie przyczynienie się do ożywienia gospodarki tunezyjskiej, zwiększenia jej konkurencyjności i dywersyfikacji oraz przekształcenia jej w sposób zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu, z poszanowaniem zobowiązań międzynarodowych w dziedzinie ochrony środowiska i zmiany klimatu. UE będzie w dalszym ciągu wspierać i propagować reformy strukturalne.

W szczególności działania **w obszarze rozwoju społeczno-gospodarczego** będą realizowane wokół następujących zobowiązań:

– **poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej oraz wspieranie rozwoju sektora prywatnego i inwestycji prywatnych**, w szczególności poprzez: (i) uproszczenie i usprawnienie procedur administracyjnych dla przedsiębiorstw, (ii) poprawę dostępu do finansowania oraz (iii) ożywienie inwestycji publicznych i prywatnych – w szczególności skutecznego wdrożenia ustawy o inwestycjach z 2016 r. i ustawy o przekształceniu systemu ulg podatkowych z 2017 r., z uwzględnieniem szkodliwych rozwiązań, które należy usunąć;

następujących osiach priorytetowych: (i) promowanie dobrych rządów i reformy administracji publicznej; (ii) wzmocnienie roli społeczeństwa obywatelskiego; (iii) inwestowanie w przyszłość: tworzenie miejsc pracy i pobudzanie zrównoważonego rozwoju gospodarczego; (iv) ograniczenie problemu nierówności w społeczeństwie; (v) wsparcie przy rozwiązywaniu problemów w zakresie bezpieczeństwa; (vi) wspólne wysiłki na rzecz lepszego zarządzania migracją i mobilnością.

– nacisk zostanie położony na aktywne promowanie przedsiębiorczości oraz rozwój małych i średnich oraz bardzo małych przedsiębiorstw;

– określenie i wdrażanie brakujących **strategii sektorowych**, np. w dziedzinie turystyki;

– poprawa ochrony **środowiska** i **gospodarowania zasobami naturalnymi** (w tym wodą), w szczególności poprzez wdrożenie krajowej strategii na rzecz zielonej gospodarki oraz międzynarodowych zobowiązań Tunezji dotyczących zmiany klimatu (ustalony wkład krajowy), niebieskiej gospodarki i zasobów rybnych;

– poprawa **konkurencyjności** sektorów tradycyjnych oraz rozwijających się branż przemysłowych i rolniczych, między innymi poprzez powszechniejsze wykorzystywanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz zapewnienie zrównoważonego gospodarowania zasobami, a także dywersyfikację **rynków eksportowych**;

– rozwój sektora energetycznego, w tym połączeń elektroenergetycznych między UE a Tunezją oraz promowanie odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej;

– stworzenie bezpiecznego, pewnego, zrównoważonego i wydajnego systemu transportu opartego na zharmonizowanych normach transportowych i zintegrowanej sieci multimodalnej w celu ułatwienia połączeń południe-południe i północ-południe;

– konsolidacja systemu **zarządzania finansami publicznymi** poprzez przyjęcie i wdrożenie nowej organicznej ustawy budżetowej, reformę systemu kontroli rachunków publicznych oraz poprawę zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi. Wdrożenie **reformy systemu podatkowego** (uproszczenie systemu podatkowego, sprawiedliwość podatkowa, decentralizacja, modernizacja administracji, zwalczanie unikania opodatkowania i wdrożenie stosownych zobowiązań międzynarodowych) stanowi istotny krok w kierunku bardziej sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju kraju. Równie istotne jest wsparcie dla **reform bankowych**, a także krajowa strategia włączenia społecznego pod względem finansowym na lata 2017–2021, dotycząca dostępu, wykorzystania i jakości usług;

– kolejne wspólne zobowiązanie stron w zakresie stopniowego zmniejszania nierówności społeczno-ekonomicznych dotyczy wdrożenia procesu decentralizacji w celu rozwoju usług publicznych i infrastruktury społecznej (w szczególności w dziedzinie edukacji, kultury, zdrowia, zaopatrzenia w wodę i infrastruktury sanitarnej), aby zaspokoić potrzeby społeczności lokalnych, a także przyspieszenie procesu **rozwoju tunezyjskich regionów**.

Aby wspierać **postęp społeczny**, obie strony zobowiązują się do dalszego propagowania:

– **zatrudnienia**, w szczególności poprzez dalsze reformy mające na celu zapewnienie sprawiedliwego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia zawodowego zgodnie z potrzebami rynku pracy i w ramach aktywnej polityki integracji na rynku pracy;

– zintegrowanej i skutecznej tunezyjskiej polityki **włączenia społecznego** i **skutecznej ochrony socjalnej**, w szczególności poprzez wzmocnienie zdolności odpowiednich organów publicznych, w uzupełnieniu do wspierania reform podjętych przez Tunezję w obszarze spójności społecznej oraz wdrażania art. 67 układu o stowarzyszeniu między UE a Tunezją dotyczącego koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz zapewnienia stosowania zasad równego traktowania w przepisach prawa socjalnego oraz

– pluralistycznego **dialogu społecznego** w celu zwiększenia możliwości eliminowania nierówności społeczno-gospodarczych, zmniejszenia napięć społecznych i promowania rzeczywistego pokoju społecznego, a tym samym zwiększenia atrakcyjności kraju dla inwestorów zagranicznych.

Obie strony pozostają w pełni zaangażowane w negocjacje w sprawie **pogłębionej i kompleksowej umowy o wolnym handlu (DCFTA)** i uzgodniły konkretny plan działania na 2018 r., aby umożliwić postępy w celu zakończenia rund negocjacyjnych w 2019 r. UE i Tunezja będą w dalszym ciągu wspierać modernizację tunezyjskiej gospodarki z korzyścią dla wszystkich, w tym w regionach i społecznościach znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji, a także tworzenie miejsc pracy, szczególnie dla młodych ludzi. Obie strony zobowiązują się do zwiększenia integracji gospodarczej Tunezji z rynkiem europejskim, jak również w regionie Maghrebu.

Aby wzmocnić rolę **innowacji i badań naukowych** w rozwoju gospodarczym, społecznym i regionalnym, UE i Tunezja będą dążyć do integracji Tunezji z europejską przestrzenią badawczą, w szczególności poprzez promowanie szkolnictwa wyższego, wzmocnienie zarządzania, mechanizmy optymizacji badań publicznych oraz transfery technologii między środowiskiem akademickim a przemysłem.

2.2. *Demokracja, dobre rządy i prawa człowieka*

UE i Tunezja będą w dalszym ciągu przywiązywać szczególną wagę do procesu demokratycznych reform i propagowania dobrych rządów i praworządności, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz do wzmocnienia roli i zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego. Obie strony będą w dalszym ciągu propagować proces reform politycznych poprzez skuteczne wdrażanie konstytucji i międzynarodowych zobowiązań podjętych przez Tunezję.

Obszary priorytetowe w zakresie **dobrych rządów** i **poszanowania praworządności** będą obejmować w szczególności:

– wzmocnienie instytucji parlamentu oraz utworzenie i skuteczne ustanowienie niezależnych organów;

– ustanowienie Trybunału Konstytucyjnego;

– umacnianie demokratycznego, przejrzystego i niezależnego procesu wyborczego;

– zwalczanie korupcji i nadużyć finansowych, m. in. poprzez wspieranie krajowego organu ds. zwalczania korupcji;

– reformę systemu sądownictwa, w tym w zakresie zbliżenia do standardów międzynarodowych, m.in. standardów Rady Europy;

– wdrożenie strategii reformy i modernizacji administracji publicznej, obejmującej poprawę usług świadczonych na szczeblu centralnym i lokalnym, wprowadzenie procesu podejmowania decyzji w oparciu o dowody, uproszczenie procedur administracyjnych, a także rozwijanie administracji cyfrowej;

– wspieranie procesu decentralizacji, w tym budowanie zdolności i zwiększanie środków budżetowych administracji lokalnej, w szczególności w kontekście wyborów lokalnych, które odbyły się w maju 2018 r.; wzmocnienie organizacji społeczeństwa

obywatelskiego, ich roli i wkładu w proces decyzyjny oraz zwiększenie udziału obywateli, w szczególności ludzi młodych, w polityce i procesie decyzyjnym.

Zobowiązania priorytetowe związane z poszanowaniem i propagowaniem **praw człowieka** obejmują:

- zakończenie procesu harmonizacji prawodawstwa z konstytucją i normami międzynarodowymi, współpracę Tunezji na forach wielostronnych oraz realizację zobowiązań podjętych w ramach powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka;
- wspieranie wysiłków na rzecz zwalczania wszelkich form dyskryminacji, tortur (w tym wdrażanie zobowiązań podjętych w ramach Komitetu ONZ przeciwko Torturom) oraz na rzecz ochrony i promowania praw mniejszości, kobiet, dzieci i migrantów;
- wspieranie pionierskich działań Tunezji na rzecz zwalczania przemocy wobec kobiet, zagwarantowania pełnej równości kobiet i mężczyzn oraz promowania roli kobiet we wszystkich dziedzinach, w szczególności w sferze gospodarczej i politycznej;
- ochronę wolności wypowiedzi i wolności zrzeszania się;
- prawo do ochrony danych osobowych oraz
- poszanowanie praw człowieka w dziedzinie bezpieczeństwa.

2.3. Zbliżenie narodów, mobilność i migracja

Jednym z kluczowych filarów uprzywilejowanego partnerstwa jest zbliżenie tunezyjskiego i europejskiego społeczeństwa poprzez zintensyfikowanie **wymian między obywatelami, społeczeństwami i kulturami**. Ten aspekt mobilności ma szczególne znaczenie dla realizacji partnerstwa na rzecz młodzieży. Podstawą tych działań będzie skuteczne wdrożenie stowarzyszenia Tunezji z programem „Horyzont 2020” oraz jej uczestnictwo w programach „Kreatywna Europa” i „Erasmus+”.

Skoordynowane zarządzanie migracją stanowi priorytet polityczny zarówno dla Tunezji, jak i dla UE. Obie strony będą dążyć do zintensyfikowania dialogu i współpracy, w szczególności poprzez realizację **partnerstwa na rzecz mobilności**, wyeliminowanie pierwotnych przyczyn nielegalnej migracji oraz europejską gotowość do wspierania tworzenia systemu azylowego w Tunezji. Współpraca ta, która będzie również odzwierciedlać regionalny wymiar tych kwestii, będzie obejmować:

- wdrożenie **tunezyjskiej krajowej strategii** w dziedzinie migracji; kwestie azylu i ochrony międzynarodowej, w tym wdrożenie odpowiednich ram prawnych;
- zakończenie **negocjacji w sprawie umów o readmisji i w sprawie ułatwień wizowych**;
- dobre zarządzanie **legalną migracją** poprzez lepszą koordynację z państwami członkowskimi UE, przy jednoczesnym poszanowaniu ich kompetencji, w tym poprzez wdrażanie pilotażowych programów mobilności i lepszą integrację migrantów w krajach przyjmujących;
- wspieranie mobilizacji **Tunezyjczyków mieszkających za granicą** w celu inwestowania w innowacyjne sektory w Tunezji;
- wspieranie **zapobiegania nielegalnej migracji** poprzez lepsze uwzględnianie kwestii migracji w strategiach rozwoju; wiąże się to również ze wzmocnieniem zarządzania

granicami oraz kampaniami uświadamiającymi na temat zagrożeń związanych z nielegalną migracją;

– wspieranie działań mających na celu **zapobieganie przemytowi migrantów i handlowi ludźmi oraz zwalczanie tych zjawisk**, między innymi poprzez wykrywanie i ściganie siatek przestępczych oraz

– ściślejszą współpracę w zakresie **powrotów i readmisji**, w tym poprzez wspieranie trwałej reintegracji powracających Tunezyjczyków.

2.4. Bezpieczeństwo i zwalczanie terroryzmu

UE i Tunezja stoją w obliczu wspólnych wyzwań związanych z bezpieczeństwem, wymagających **skoordynowanych działań** obu stron i muszą podejmować działania w poszanowaniu wspólnych wartości, jakimi są demokracja i poszanowanie praw człowieka.

Tunezja zamierza wdrożyć swoją globalną i wielosektorową strategię zwalczania terroryzmu i przeciwdziałania brutalnemu ekstremizmowi. Priorytetowe obszary współpracy obejmą:

– wdrażanie **krajowej strategii zwalczania terroryzmu**, w szczególności poprzez wzmocnienie i modernizację prawodawstwa oraz instytucji bezpieczeństwa i sądownictwa zgodnie z wartościami demokratycznymi ustanowionymi w tunezyjskiej konstytucji;

– przyspieszenie realizacji **programu wspierania reformy i modernizacji sektora bezpieczeństwa**, w tym rozliczalności sił bezpieczeństwa, oraz pogłębienie tej współpracy w oparciu o już poczynione postępy;

– **zwalczanie prania pieniędzy i finansowania przestępczości zorganizowanej i terroryzmu**, w tym skuteczne wdrożenie planu działań uzgodnionego z Grupą Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy;

– opracowanie kompleksowej polityki **zapobiegania radykalizacji postaw**;

– rozwiązywanie problemu zagranicznych bojowników;

– rozwój polityki pomocy i ochrony dla ofiar terroryzmu;

– zwalczanie przestępczości zorganizowanej, w szczególności przemytu broni i narkotyków;

– wspieranie realizacji **krajowej strategii na rzecz bezpieczeństwa granic**;

– zacieśnianie **współpracy z odpowiednimi agencjami Unii Europejskiej**, oraz

– współpracę w dziedzinie **zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi oraz zapobiegania im**.

Unia Europejska będzie również w dalszym ciągu w pełni uczestniczyć w grupie G7+6, która zapewnia koordynację pomiędzy głównymi partnerami Tunezji.

W przyszłości mogą być ponadto rozwijane inne obszary partnerstwa związane z bezpieczeństwem/obroną.

3. Dalsze działania na rzecz wzmocnienia uprzywilejowanego partnerstwa UE–Tunezja

Znaczenie, jakie strony przykładają do wzajemnych stosunków będzie w dalszym ciągu odzwierciedlone w intensywności kontaktów politycznych i regularnych spotkaniach w ramach **poszerzonego dialogu politycznego** na temat wszystkich zagadnień będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym kwestii regionalnych i globalnych. Należy wzmocnić **regionalny wymiar** tych dyskusji. W tym kontekście obie strony mają świadomość znaczenia ich współpracy w ramach Unii dla Śródziemnomorza. Oprócz istniejących dialogów obie strony będą współpracować na rzecz organizacji spotkań UE–Tunezja na wysokim szczeblu oraz udziału tunezyjskich ministrów w niektórych dyskusjach tematycznych w Radzie Unii Europejskiej. Obie strony zachęcają do bliskiej współpracy parlamentarnej między Parlamentem Europejskim a Zgromadzeniem Przedstawicieli Ludowych.

Organy **Układu o stowarzyszeniu** (Rada Stowarzyszenia, Komitet Stowarzyszenia i podkomitety techniczne) pozostaną preferowanymi forami współpracy na rzecz skutecznej realizacji partnerstwa. UE i Tunezja będą dążyć do zwiększenia skuteczności i wartości dodanej swoich prac oraz, w miarę możliwości, do ich grupowania według głównych tematów priorytetowych, zgodnie z priorytetami strategicznymi.

W celu konkretnego przełożenia wyżej wymienionych priorytetów, Tunezja zaproponuje **plan działania** uzgodniony z UE. W dokumencie tym określone zostaną najpilniejsze środki (ustawodawcze, strategiczne i operacyjne) niezbędne do ożywienia społeczno-gospodarczego Tunezji. Plan działania będzie elastyczny i operacyjny oraz będzie przewidywał mechanizm monitorowania co pół roku.

We wspólnym komunikacie, UE zobowiązała się do znacznego zwiększenia **wsparcia finansowego** dla Tunezji w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa. UE i Tunezja będą dążyły do maksymalnego wykorzystania istniejących możliwości finansowych, w tym nowych instrumentów, takich jak unijny plan inwestycji zewnętrznych, wykorzystując komplementarność i efekt dźwigni między dotacjami UE i pożyczkami udzielanymi przez instytucje finansowe. Obie strony zobowiązują się do wzmocnienia efektu synergii między dialogami politycznymi i sektorowymi oraz wdrażania współpracy finansowej. Będą również dążyły do wzmocnienia mechanizmów koordynacji i dialogu z partnerami finansowymi i międzynarodowymi pożyczkodawcami. Za proces ten będzie odpowiedzialna strona tunezyjska zarówno w odniesieniu do ustalania priorytetów, jak i ich wdrażania.

Obie strony zobowiązują się również do zwiększenia **widoczności** stosunków strategicznych między UE a Tunezją oraz do promowania korzyści płynących z ich współpracy wśród obywateli po obu stronach Morza Śródziemnego.
